

Joukkoliikennepalvelujen hankinta Kuopion ja Siilinjärven alueella

Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi Henkilökuljetusten järjestäminen

Hankintalaki

Uusi kansallinen hankintalaki astui voimaan 1.1.2017. Lainsäädäntö perustuu EU:n julkisia hankintoja koskeviin direktiiveihin. EU-kynnysarvot ylittäviin tavara- ja palveluhankintoihin sekä rakennusurakoihin lakimuutos toi paljon muuttuneita yksityiskohtia.

18.10.2018 ja sen jälkeen käynnistyvissä EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa kaikki hankintamenettelyyn liittyvä tiedonvaihto on tehtävä pääsääntöisesti sähköistä muotoa käyttäen. Hankintailmoitukset ja tarjouspyyntöateriaali tulee olla avoimesti ja rajoituksetta saatavilla sähköisessä muodossa ja vain poikkeuksellisissa tapauksissa voidaan käyttää muuta kuin sähköistä viestintämuotoa. Myös tarjoukset pitää jättää sähköisessä muodossa. Välineet, laitteet ja niiden ominaisuudet eivät saa rajoittaa toimittajien mahdollisuuksia osallistua hankintamenettelyyn, joten viestintävälineiden tulee olla esteettömiä.

Kuopion kaupungin hankintaohje

Hankintalain uudistuksen vuoksi myös Kuopion kaupungin hankintaohjetta on päivitetty tarvittavilta osin. Kaupunginjohtajan johtoryhmä hyväksyi 31.10.2017 päivitetyn ohjeen, jonka mukaan kaupungin hankinnat kilpailuttaa pääsääntöisesti IS-Hankinta Oy. Päälinjauksen ulkopuolelle jäävät vain erikseen sovittavat erityishankkeet kuten rakennusurakat, suorahankinnat ja pienhankinnat. Näiden hankintojen osalta toimitaan voimassa olevien hallinto- ja toimintasääntöjen mukaisesti. IS-Hankinta Oy on näissä hankinnoissa asiantuntijaroolissa.

Dynaaminen hankintajärjestelmä

Hankintalain 49 §:n mukaan dynaamisella hankintajärjestelmällä tarkoitetaan täysin sähköistä hankintamenettelyä tavanomaisille ja markkinoilla yleisesti saatavilla oleville hankinnoille. Hankintamenettely on kestopnsa ajan avoin kaikille soveltuvuusehdot täyttävälle toimittajille. Hankintayksikkö ei saa periä toimittajilta maksuja järjestelmään osallistumisesta.

IS-Hankinnalla on ollut käytössä jo vuosia sähköinen hankintajärjestelmä Cloudia, jolla se on tehnyt erilaisia kilpailutuksia. Järjestelmä täyttää voimassaolevan lainsäädännön vaatimukset.

Joukkoliikennepalvelujen hankinta

Kuopion kaupungin hallintosäännön 45 §:n mukaan Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta päättää yksinomaan toimivalta-alueellansa

23.08.2018

harjoitettavan joukkoliikenteen hankinnasta ja kilpailuttamisesta sekä hyväksyy tehtävät sopimukset ja valvoo niiden noudattamista.

Joukkoliikennelautakunta siirsi päätösvaltansa 30.11.2017 (§ 36) alkuvuodesta 2018 kilpailutettujen kahden maaseutuliikenteen kohteen osalta IS-Hankinnalle. IS-Hankinta kilpailutti liikenteet, solmi sopimukset ja hallinnoi sopimuksia koko niiden voimassaoloajan. Bruttoliikennesopimukset astuivat voimaan 4.6.2018 ja päättyvät 4.6.2020, jonka jälkeen sopimuksia on mahdollisuus jatkaa 1+1 optiovuosilla. IS-Hankinta perii vuosittain liikenteenharjoittajalta palvelumaksun, joka on 1 % sopimuksen arvonlisäverottomasta hinnasta.

Kuopion kaupungilla ei ole tällä hetkellä sähköistä hankintajärjestelmää, joka soveltuisi joukkoliikennepalvelujen hankintaan lain vaatimusten mukaisesti. Järjestelmän hankkiminen kaupungille todettiin tässä vaiheessa liian kalliiksi.

Joukkoliikennepalvelujen hankinnoille jatkossa on kolme vaihtoehtoa:

1. Siirtää päätösvalta hankinnoista kokonaan IS-Hankinnalle, jolloin myös sopimuksen hallinta jää hankintayhtiölle.
2. Käyttää IS-Hankinnan julkaisupalvelua tuntihinnalla (120 euroa/tunti), jolloin joukkoliikenneyksikkö laatii asiakirjat ja hallinnoi sopimuksia. Joukkoliikenneyksikkö vastaa asiakirjojen lainmukaisuudesta. Tarjousten sähköinen vastaanottaminen sisältyy palveluun.
3. Käyttää IS-Hankinnan konsultointipalvelua tuntihinnalla (120 euroa/tunti), jolloin hankintayhtiö mm. tarkistaisi joukkoliikenneyksikön laatimien asiakirjojen lainmukaisuuden sekä arvioisi mahdolliset riskit ja kaupalliset edut. Lisäksi palvelu sisältää asiakirjojen julkaisemisen sekä tarjousten vastaanottamisen.

Hankintayhtiön palvelujen hankinnoista vastaavalla yksiköllä ei ole tällä hetkellä vahvaa joukkoliikenneasiantuntemusta. Jos päätösvalta siirretään kokonaan IS-Hankinnalle, lisää ratkaisu joukkoliikenneyksikön vastuuta kilpailuasiakirjojen asiasisällöstä siihen saakka, kunnes hankintayhtiölle kertyy tarvittavaa kokemusta.

IS-Hankinta Oy perii normaalin käytännön mukaan sopimuskumppanilta 0,1 - 2 % palvelumaksun riippuen hankinnan vuosiarvosta siten, että yli 20 miljoonan euron hankinnoissa maksu on pienin. Paikallisliikenteen hankinnoissa palvelumaksu olisi 0,2 - 1,5 % ja maaseutuliikenteessä 1,25 - 1,75 %. Tämän liikenteenharjoittajat sisällyttävät luonnollisesti kilpailutilanteesta riippuen tarjoushintoihinsa, jota kautta kustannus tulee viimekädessä viranomaisen maksettavaksi.

Päätösvallan siirtäminen kokonaan IS-Hankinnalle olisi kuitenkin tässä vaiheessa tarkoituksenmukaisinta. Hankintayhtiö vastaisi kilpailutuksen lainmukaisuudesta, päätöksistä ja niistä mahdollisesti tehtävistä valituksista sekä sopimuksen hallinnasta ja mahdollisista sopimusriidoista. Näin viranomaisen voisi keskittyä kokonaispalvelun suunnitteluun ja sen kehittämiseen.

Vaikutusten arviointi

-

Esitys

Esitän joukkoliikennelautakunnalle, että se siirtää päätösvallan joukkoliikennehankinnoista toimivalta alueellaan toistaiseksi IS-Hankinta Oy:lle.

23.08.2018

43 §

Valmistelija
Seija Pasanen puh. +358 44 718 5424
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi

Lautakunta hyväksyy joukkoliikennepäällikön esityksen.

Päätös

Esittelijä täydensi päätösehdotusta siten, että lautakunta siirtää päätösvallan joukkoliikennehankinnoista toimivalta-alueellaan toistaiseksi IS-Hankinta Oy:lle, mutta pitää itsellään päätösvallan valintakriteereistä.

Täydennetty päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

